

Északi fény

Rendetlen és szórakozott vagyok, megint nem volt nálam iránytű, pedig mikor Goga miniszterelnök lett, megfogadtam, hogy veszek: egyszerű ösztönrel ezek után nemigen lehet többé tájékozódni.

Most hasznát vehettem volna ennek a politikai műszernek, este tízkor a Dunaparton, mikor egyszerre csak a Margit-híd felől felkúszott az égbe a vörös ív és az emberek megálltak.

– Újpest lángokban – jegyezte meg tragikusan a krakkói csodarabbi egy kései unokája, azzal a láttnoki határozottsággal, ami, hanem is találja el, mindenesetre imponál távolbalátásával.

– Esze tokja, – jegyezte meg Comte Ágost pozitivistá filozófus egy kései unokája – most jövök Újpestről, autón.

– Hát akkor mi az? – jegyezte meg egy hölgy, abból a fajtából, amelyik a Bar Kochba című játékban először megkérdezi, hogy tárgy-e, ha igen, másodsor megkérdezi, lógnak-e róla rojtok és ha kiderül, hogy nem, feladja a partit, mondván: akkor nem tudom.

– Ugyan kérem, – legyintett egy tájékozott – az emberek mindenre megállnak. Most veszik észre, hisz évek óta láthatják – az a cipőpaszta-reklám világít a Nyugatinál.

Mármost, ha iránytű van nálam, rögtön közbeszólók s annyit mindenesetre leszögeznek, hogy nem nyugatról, hanem északról jön a fény, amiből egy lépés, hogy északi fényre gondoljunk, annál is inkább, mert a nyugati és keleti fény aránylag ritka.

De még mást is észrevettem volna, ugyanis az iránytűk mindenütt nyugtalankodtak ma éjjel, lévén az északi fény oka mágneses zavar, a mágneses zavar oka pedig az a bizonyos folt a Nap arculatán, amiről napok óta pletykálnak a csillagászok és a kozmeti-

kusok. Már ebből is látható, hogy a németeknek van igazuk (mint már annyiszor), akik nőneműnek tekintik a napot (Die Sonne) s nem a franciáknak, akik hímneműnek (le Soleil). Férfi képtelen volna ekkora világraszóló skandalumot csapni, égszakadással, földindulással, északifénnyel és mágneses zivatarral, egy rongyos pattanás miatt.

Hiába, nem volt nálam iránytű s így magam is csak a lapokból értesültem, mily csoda ritka színjáték tanúi voltunk az este: százévben egyszer fordul elő, hogy ilyen messze délen felragyogjon az »aurora borealis«, a földmágnesség villamos fényreklámja. Annál inkább restellem a dolgot, mert...

Mert ugyanis...

Ugyanis van egy szerény feltevésem a tünemény magyarázatára, saját tudományos elméletem. Nem szeretném, ha elfogultnak, vagy képzelgőnek, vagy pláne elbizakodottak tartanának – de izé, hogyis fejezzem csak ki – annyi kétségtelen, hogy múlt nyáron Stockholmban voltam s az ottaniak még emlékeznek rá, hányszor emlegettem: milyen kár, hogy nyáron vagyok itt, nem láthatok északi fényt, pedig mindig vágytam rá.

Na már most...

Nem vették észre, milyen hirtelen tűnt el az égről?

Hirtelen, szinte sértődötten.

Mintha azt mondaná: na tessék, direkt leruccanok Pestre, hogy láthasson a nyavalyás, ha annyira kíváncsi rám – erre csak tátja a száját, még csak nem is köszön.

Délibáb való az ilyennek, nem északi fény.

Ide se jövök többet.

Karinthy Frigyes

1938